

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Irma Lorenc

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Gnidzińska

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Z. Z.

o zapłatę

- I. zasądza od pozwanej Z. Z. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 7.500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 r. do dnia zapłaty;**
- II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;**
- III. nie obciąża pozwanej kosztami procesu należnymi powódce;**
- IV. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 252 zł (dwieście pięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu;**
- V. przyznaje radcy prawnemu K. Z. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 1.166,04 zł (jeden tysiąc sto sześćdziesiąt sześć złotych cztery grosze), w tym 23% podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.**

Sygn. akt III C 205/18

UZASADNIENIE

w postępowaniu uproszczonym

W dniu 31 października 2017 r. powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o zasądzenie od pozwanej Z. Z. kwoty 9.480,82 zł, w tym kwoty 8.979,16 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz kwoty 501,66 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, ponadto domagając się zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwana w dniu 5 maja 2017 r. zawarła z powódką umowę pożyczki, przy czym całkowita kwota pożyczki stanowiła 7.500 zł, po potrąceniu z kapitału pożyczki w wysokości 8.000 zł opłaty przygotowawczej w wysokości 500 zł. Miesięczna opłata w kwocie 244,79 zł – prowizja – należna z tytułu kosztów związanych z udzieloną pożyczką pobierana przez czas obowiązywania umowy stanowiła łącznie 5.874,96 zł, a

odsetki obliczane za czas obowiązywania umowy wg stopy 10% rocznie wyniosły 859,84 zł. Łącznie z tytułu pożyczki pozwana zobowiązana była do zapłaty 14.734,80 zł, którą to kwotę pozwana była zobowiązana uiszczyć w 24 ratach po 613,95 zł - umowę zawarto bowiem na 24 miesiące, liczone od dnia 5 maja 2017 r. do 5 maja 2019 r. Pozwana nie dokonała żadnej wpłaty na poczet zadłużenia. W związku z tym powód w dniu 12 czerwca 2017 r. wezwał pozwaną do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od doręczenia wezwania, a następnie w dniu 12 lipca 2017 r. złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z zachowaniem 30- dniowego terminu wypowiedzenia, tj. ze skutkiem na dzień 18 sierpnia 2018 r. Powódka żądaniem pozwu objęła 8.979,16 zł stanowiącą kapitał pożyczki oraz miesięczne prowizje naliczone do dnia postawienia pożyczki w stan wymagalności, a także 501,66 zł stanowiącą sumę odsetek umownych (kapitałowych) i odsetek za opóźnienie w zapłacie. Odsetki kapitałowe zostały naliczone od pożyczki w czasie trwania umowy, a odsetki za opóźnienie – od pożyczki i prowizji od dnia następnego po dniu wymagalności każdej kolejnej raty pożyczki do dnia postawienia wierzytelności w stan wymagalności oraz od kwoty całej niespłaconej pożyczki i prowizji od dnia następnego po dniu postawienia wierzytelności w stan wymagalności do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu, wg stopy maksymalnych odsetek za opóźnienie.

Pozwana w sprzeciwie od wydanego w niniejszej sprawie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, a w przypadku przegrania procesu – nieobciążanie jej kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c. Pozwana wskazała, że pomiędzy nią a powódką nie została zawarta umowa pożyczki, ponadto nie otrzymała wezwania do zapłaty, ani wypowiedzenia umowy. Jednocześnie pozwana zastrzegła możliwość podniesienia nowych wniosków i twierdzeń po doręczeniu dokumentacji w sprawie.

Powódka w piśmie procesowym z dnia 24 kwietnia 2018 r. podtrzymała żądania zgłoszone w pozwie, wyjaśnił sposób wyliczenia należności nim objętej i podjęła polemikę z zarzutami pozwanej.

W piśmie przygotowawczym z dnia 10 lipca 2018 r. pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wskazując, że umowa z dnia 5 maja 2017 r. nie została przez nią podpisana. Pozwana podważyła prawidłowość wyliczenia należności dochodzonych pozwem, a także zasadność żądania odsetek od dnia 19 sierpnia 2017 r., zarzucając, że powódka nie dołączyła potwierdzenia doręczenia jej wypowiedzenia umowy, podnosząc, że w okresie do 30 sierpnia 2017 r. przebywała w szpitalu w Klinice (...).

Powódka w piśmie procesowym z dnia 21 sierpnia 2018 r. odnosząc się do zarzutów pozwanej, które oceniła jako nieuzasadnione, podtrzymała roszczenia.

Pozwana w piśmie przygotowawczym z dnia 4 października 2018 r. podtrzymała wniosek o oddalenie powództwa, wnosząc o zasądzenie od powódki kosztów procesu i przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu wraz z należnym podatkiem VAT wobec ich niezaspokojenia. Pozwana wskazała, że roszczenie powódki jest przedwczesne, bowiem powódka nie dołączyła dowodu doręczenia lub nadania wezwania do zapłaty, od którego doręczenia biegł dodatkowy termin na spłatę przez pozwaną należności, a od wyznaczenia i upływu którego uzależnione było prawo do wypowiedzenia umowy. Pozwana podtrzymała również zarzuty co do wysokości dochodzonego roszczenia, a także, że umowa nie została zawarta zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, toteż powinna zostać zwrócona bez odsetek i kosztów.

Podczas rozprawy w dniu 17 października 2018 r. strona pozwana podniosła, że powódka nie wykazała zawarcia umowy pożyczki na odległość, a także – zawarcia umowy o wskazanej przez powódkę treści, nie kwestionując jednak otrzymania od powódki kwoty 7.500 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 maja 2017 r. powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. oraz pozwana Z. Z. zawarły umowę pożyczki w kwocie 7.500 zł, którą to kwotę tego samego dnia powódka przelała na rachunek bankowy pozwanej.

okoliczności bezsporne, a nadto dowód:

- potwierdzenie przelewu k. 54

Powódka sporządziła formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz projekt umowy pożyczki i harmonogramu jej spłaty.

dowody:

- formularz informacyjny k. 30-34

- umowa k. 35-40

- harmonogram k. 41

W piśmie z dnia 12 czerwca 2017 r. powódka zawarła wezwanie pozwanej do zapłaty kwoty 615,42 zł mającej stanowić zaległość w spłacie pożyczki. Pismem z dnia 12 lipca 2017 r. powódka wypowiedziała umowę pożyczki.

dowody:

- wezwanie do zapłaty k. 42

- wypowiedzenie k. 43 z potwierdzeniem nadania k. 44

- ostateczne wezwanie do zapłaty k. 45 z potwierdzeniem nadania k. 46

Pismo zawierające oświadczenie powódki o wypowiedzeniu umowy bliżej nieustalona osoba odebrała 21 lipca 2017 r., podczas gdy pozwana w okresie od 12 lipca 2017 r. do 30 sierpnia 2017 r. przebywała w szpitalu w Klinice (...).

okoliczności bezsporne, a nadto dowód:

- karta informacyjna z dnia 30.08.2017 r. k. 73

Pozwana od 2000 r. leczona jest z powodu zaburzeń depresyjnych. Z tej przyczyny w dniu 28 czerwca 2017 r. została skierowana do szpitala, gdzie przebywała nie tylko w okresie od 12 lipca 2017 r. do 30 sierpnia 2017 r., a także w lipcu 2018 r., zaś w okresie od 4 września 2017 r. do 5 grudnia 2017 r. na oddziale dziennym.

Pozwana choruje również na nadciśnienie, cukrzycę, niedoczynność tarczycy, chorobę wrzodową żołądka i dwunastnicy, hiperlipamię. Pozwana w 2009 r. przeżyła witrektomię i usunięcie zaćmy oka lewego.

dowody:

- zaświadczenie o hospitalizacji k. 66

- karta informacyjna z dnia 14.02.2001 r. k. 67

- informacja k. 68

- karta informacyjna z dnia 17.06.2010 r. k. 69-70

- karta informacyjna z dnia 5.12.2017 r. k. 71

- zaświadczenie o stanie zdrowia k. 72

- karta informacyjna z dnia 30.07.2017 r. k. 73

- skierowanie k. 74-75

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się częściowo uzasadnione.

Podstawę prawną powództwa należało wiązać z przepisem art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez

umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Pozwana nie kwestionowała tego, iż w dniu 5 maja 2017 r. otrzymała od powódki kwotę 7.500 zł tytułem pożyczki, zarzucała jednak, że umowa pożyczki nie została zawarta na warunkach wskazywanych przez powódkę i za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Wskazać w tym miejscu należy, iż w tych okolicznościach to na powódce, zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar wykazania, iż umowę strony zawarły na warunkach odzwierciedlonych w formularzu informacyjnym oraz formularzu umowy pożyczki, które powódka złożyła do akt. Powódka nie zaferowała Sądowi żadnego dowodu na to, iż pozwana wyraziła zgodę na tak określone warunki umowy pożyczki i choćby na to, że formularze te zostały pozwanej doręczone w jakikolwiek sposób, pozwalający pozwanej na zapoznanie się z ich treścią. Powódka zarzucała wprawdzie, że przesłała pozwanej egzemplarz umowy pożyczki, który pozwana miała podpisać i jej odesłać, jednakże zważyć należy, iż nie tylko powódka nie wykazała, by doręczyła pozwanej egzemplarz umowy, ale co więcej – egzemplarz „dla klienta”, podpisany przez swego przedstawiciela dołączyła do akt. Pozwana zaś zaprzeczała, by kiedykolwiek umowę w tym kształcie otrzymała. W tej sytuacji nie sposób było uznać, iż złożony formularz informacyjny i umowa pożyczki były czymś więcej, niż tylko projektami przygotowanymi przez powódkę. Skoro nie zostało dowiedzione, że pozwana wyraziła zgodę na proponowane przez powódkę warunki umowy pożyczki, brak było podstaw do uznania, iż była ona nimi w jakimkolwiek zakresie związana, a tym samym, by powódka mogła wywodzić z nich jakiegokolwiek roszczenia.

Skoro jednak nie rodziło sporu, iż pozwana otrzymała od powódki kwotę 7.500 zł tytułem pożyczki, a nie pod innym tytułem, do oceny wzajemnych obowiązków i uprawnień stron wynikających z zawarcia umowy pożyczki należało zastosować przepisy kodeksu cywilnego, w tym art. 720 § 1 k.c., z którego wynikał obowiązek pozwanej zwrotu kwoty 7.500 zł. Jak wynika z art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. A contrario – brak zastrzeżenia odsetek od kwoty pożyczki w umowie skutkuje jej nieodpłatnym charakterem, co oznacza w realiach niniejszej sprawy, że powódce od kwoty 7.500 zł wynagrodzenie za korzystanie z niej – tzw. odsetki kapitałowe – nie przysługiwały. Pozwana zatem zobowiązana była do zwrotu powódce jedynie nominalnej kwoty pożyczki, tj. 7.500 zł. W świetle art. 723 k.c. jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę. Z uwagi na brak dowodów na to, by strony uzgodniły termin spłaty pożyczki, uznać należało, że termin ten nie był oznaczony, a tym samym pozwana zobligowana była zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po jej wypowiedzeniu.

Powódka pożyczkę wypowiedziała w piśmie z dnia 12 lipca 2017 r., które zostało skierowane na adres pozwanej i bezspornie odebrane przez bliżej nieustaloną osobę 21 lipca 2017 r. Pozwana jednak nie mogła zapoznać się z jego treścią, ponieważ - jak wynikało z karty informacyjnej z dnia 30 sierpnia 2017 r. – od dnia 12 lipca 2017 r. do 30 sierpnia 2017 r. włącznie pozwana przebywała w szpitalu w Klinice (...). Powódka nie naprowadziła żadnych dowodów na to, by pismo to przekazano pozwanej, a jeżeli to nastąpiło – to nie wykazała w jakiej dacie to miało miejsce. Niewątpliwie powódka wyraziła w sposób jednoznaczny wolę wypowiedzenia umowy pożyczki wnosząc pozew w niniejszej sprawie, którego odpis pozwana osobiście odebrała w dniu 19 stycznia 2018 r. Od tej daty zatem w ocenie Sądu należało liczyć bieg sześciotygodniowego terminu zwrotu pożyczki i przyjąć, iż upłynął on tym samym w dniu 2 marca 2018 r. Dopiero zatem od następnego po tym terminie pozwana pozostawała w opóźnieniu w zapłacie kwoty 7.500 zł, a to w myśl art. 481 § 1 i 2 k.c. uzasadniało roszczenie powódki o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty, liczonych od dnia 3 marca 2018 r. Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem

świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym – w świetle § 2 tego artykułu - jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Powódka żądaniem pozwu objęła 8.979,16 zł stanowiącą kapitał pożyczki oraz miesięczne prowizje naliczone do dnia postawienia pożyczki w stan wymagalności, a także 501,66 zł stanowiącą sumę odsetek umownych (kapitałowych) i odsetek za opóźnienie w zapłacie, przy czym odsetki kapitałowe zostały naliczone od pożyczki w czasie trwania umowy, a odsetki za opóźnienie – od pożyczki i prowizji od dnia następnego po dniu wymagalności każdej kolejnej raty pożyczki do dnia postawienia wierzytelności w stan wymagalności oraz od kwoty całej niespłaconej pożyczki i prowizji od dnia następnego po dniu postawienia wierzytelności w stan wymagalności do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu, wg stopy maksymalnych odsetek za opóźnienie. Od kwoty 8.979,16 zł powódka żądała dalszych odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, a od kwoty 501,66 zł odsetek ustawowych za opóźnienie - od dnia wniesienia pozwu (co miało miejsce 31 października 2017 r.). Żądania te były uzasadnione jedynie w zakresie kwoty 7.500 zł kapitału pożyczki z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 r., skoro brak było podstaw do uznania, by pozwana związana była jakimikolwiek warunkami dotyczącymi prowizji, odsetek kapitałowych, czy odsetek umownych za opóźnienie. Skoro roszczenie powódki o zapłatę 7.500 zł stało się wymagalne 3 marca 2018 r., zaś powódka domagała się skapitalizowanych odsetek za opóźnienie za okres do 30 października 2017 r., a zatem za czas, kiedy pozwana nie znajdowała się w opóźnieniu, to roszczenie w zakresie tych odsetek było także nieuzasadnione.

W tych okolicznościach w punkcie I wyroku zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7.500 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 r., zaś w pozostałym zakresie – w punkcie II wyroku – powództwo oddalono.

Wskazać należy, iż powódka wygrała co do 79% dochodzonego roszczenia, zaś w 21% proces wygrała pozwana. Co do zasady każda ze stron winna była zwrócić przeciwnikowi koszty procesu w zakresie, w jakim przegrała proces. W świetle bowiem art. 100 zd. 1 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty procesu będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Podnieść jednak trzeba, iż zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Mając na uwadze treść tego ostatniego przepisu Sąd uznał, iż obciążenie pozwanej kosztami procesu należnymi powódce, przy uwzględnieniu jej stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, sprzeciwiałoby się zasadom słuszności i dlatego też w punkcie III wyroku postanowił nie obciążać jej tymi kosztami.

W zakresie, w którym pozwana wygrała proces, kosztami nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu należało obciążyć powódkę, na podstawie art. 100 k.p.c. i przy uwzględnieniu treści § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. Określone zgodnie z § 2 pkt 4) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu winno wynieść 1.800 zł, z czego powódka zobligowana była zapłacić 21%, a zatem 378 zł. Na skutek błędu rachunkowego w punkcie IV wyroku zasądzono natomiast od powódki na rzecz pozwanej z tego tytułu kwotę 252 zł.

Natomiast w części, w której pozwana proces przegrała koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu ponosił Skarb Państwa, przy czym zgodnie z § 8 pkt 4) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, opłata stanowiąca podstawę ich ustalenia wynosiła 1.200 zł i stosownie do § 4 ust. 3 tego rozporządzenia podlegała podwyższeniu o podatek od towarów i usług w stawce 23%. Skarb Państwa zobligowany był ponieść 79% tak ustalonej kwoty 1.476 zł, a zatem 1.166,04 zł. O powyższym orzeczono w punkcie V wyroku.